

Stanovení genotypu a aktivity alkohol dehydrogenasy z krve

Xenobiotika (xenos = cizí)

- normálně se v organismu nevyskytují
- nejsou nutné pro jeho zdravý vývoj
- neslouží pro organismus jako zdroj energie.

Primárním zdroje xenobiotik

- chemický průmysl (PAH, PCB, benzen, fenoly, ...)
- kouření (PAH, aromatické aminy, ...)
- jídlo a alkohol (PAH, arylaminy, heterocyklické a aromatické aminy, ...)
- aflatoxiny

Xenobiotikum

Silně lipofilní

Lipofilní

Polární

Hydrofilní

Akumulace v
tukové tkáni

1. Fáze biotransformace
aktivace/inaktivace
oxidace, redukce, hydrolýza

2. Fáze biotransformace
aktivace/inaktivace
konjugační reakce

Polární

Hydrofilní

Extracelulární tekutiny – exkrece játry, ledvinami

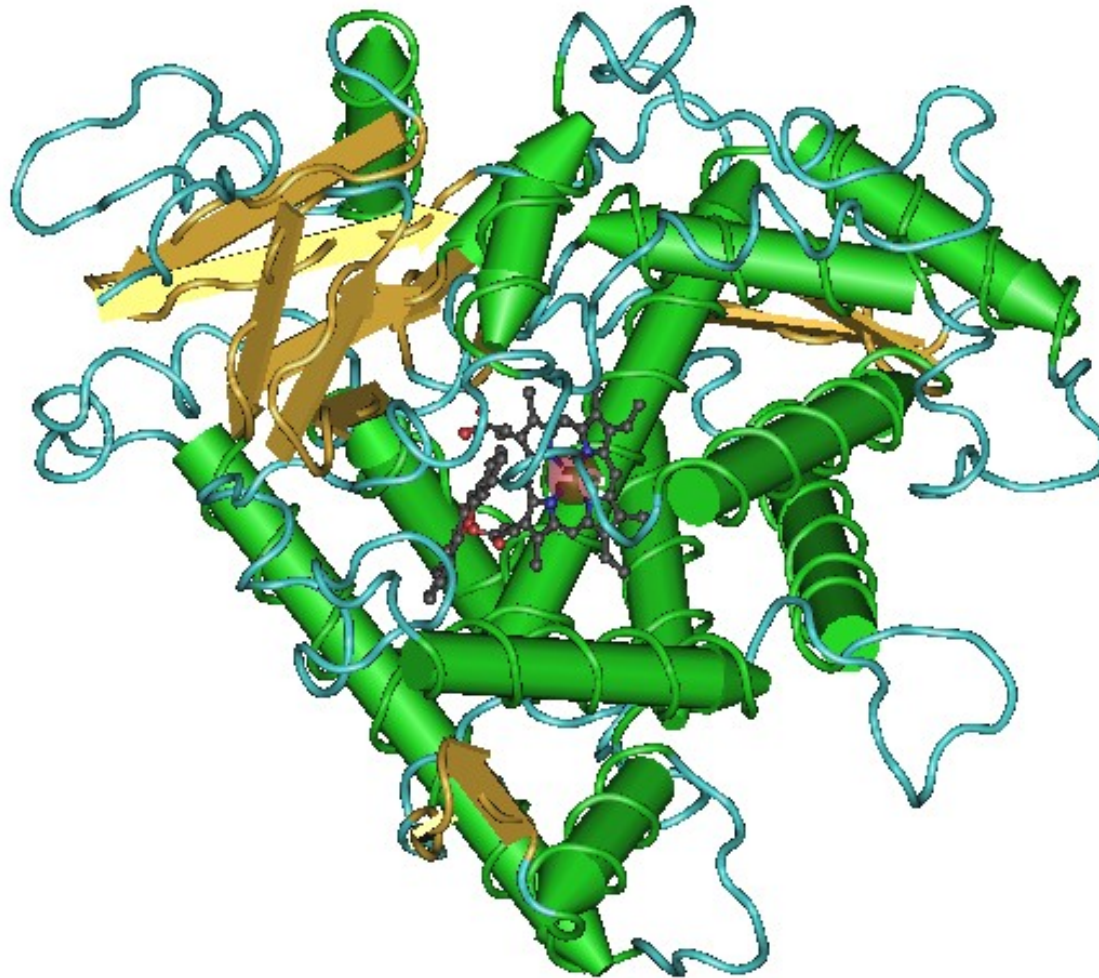
1. fáze biotransformace

- zavedení polární funkční skupiny do molekuly lipofilní látky
- OH, -NH₂, -SH, = CO, - COOH
- reakce 1. fáze biotransformace: oxidace, redukce, hydrolýza
- během 1. fáze biotransformace může docházet jak ke snížení tak ke zvýšení toxicity

Nejčastější reakce je oxidace katalyzovaná:

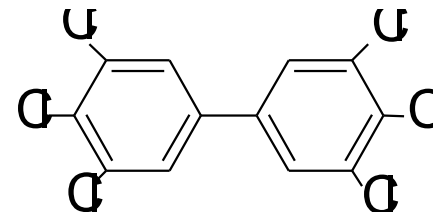
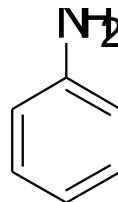
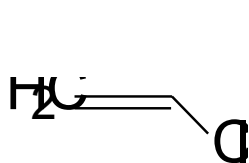
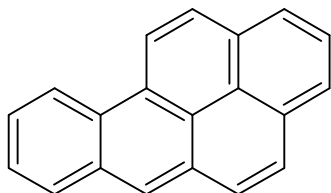
- cytochrom P - 450 (CYP450)
- alkoholdehydrogenáza (ADH)
- monoaminoxidázy a diaminoxidázy (MAO)

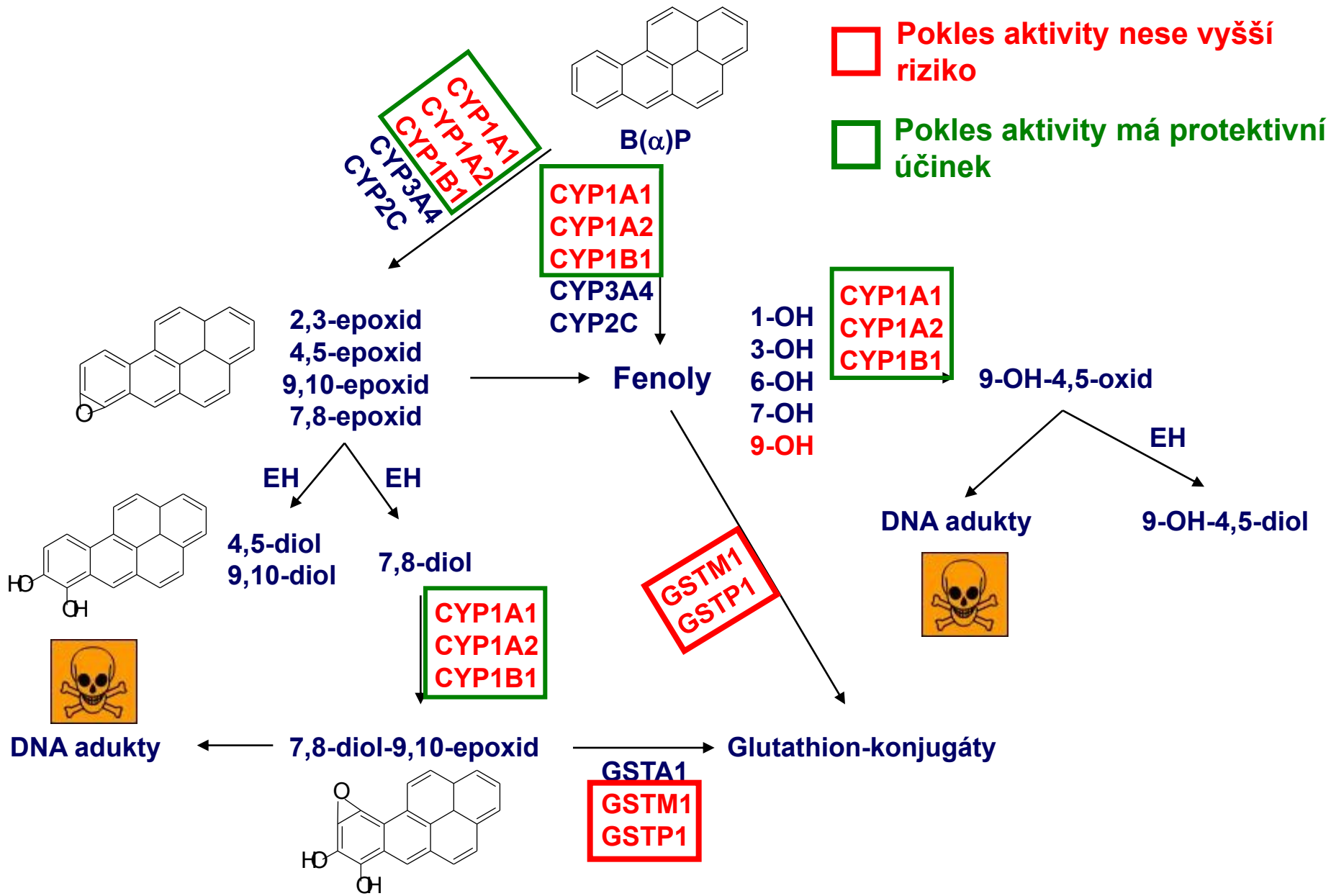
Cytochrom P450

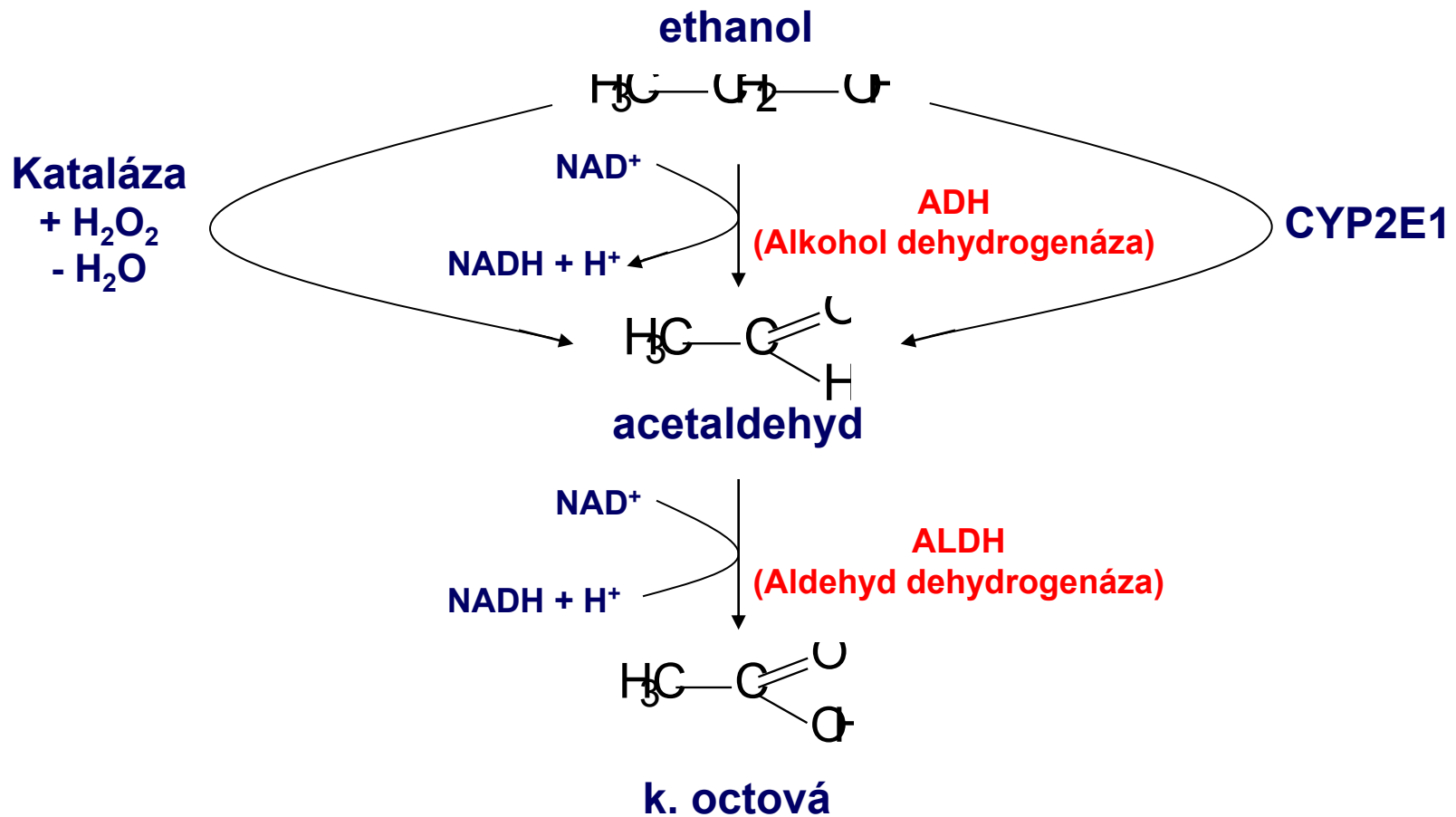
Oxidace katalyzované CYP450

- Hydroxylace alifatických a aromatických uhlovodíků (benzén a jeho deriváty, PAHs, aflatoxiny, alkany, PCB)
- Epoxidace nenasycené dvojně vazby (styrén, vinylchlorid)
- Hydroxylace aminů (anilin)
- -O, -N a -S dealkylace
- Dehalogenace (PCB, formaldehyd, dibenzodioxiny, dibenzofurany)

Oxidace alkoholu katalyzovaná enzymy alkohol dehydrogenáza (ADH) a aldehyd dehydrogenáza (ALDH)

Zkoumané polymorfismy

ADH1B (48 R/H)

Studie ukázaly, že jedinci nesoucí alelu 48 H/H mají silně zvýšenou aktivitu ADH.

ADH1C (349 F/I)

Studie ukázaly, že jedinci nesoucí alelu 350 I/I mají zvýšenou aktivitu ADH.

Genotypy budou analyzovány pomocí PCR a restrikční analýzy

Restriktáza *HhaI*

rs1229984 - ADH1B*48His

rs1229984F: GGTGGCTGTAGGAATCTGGC

rs1229984R: TTGACTGTAGTCACCCCTTCT

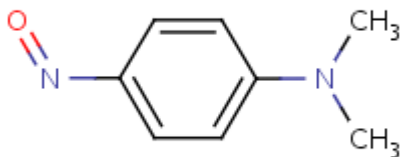
Restriktáza *SspI*

rs698 - ADH1C*349Ile

rs698F: GGCTAAGAAGTTTTCACTGGA

rs698R: GCCGCTACTGTAGAATACAAAG

Měření aktivity

Pyrazol – inhibitor reakce

2. fáze biotransformace

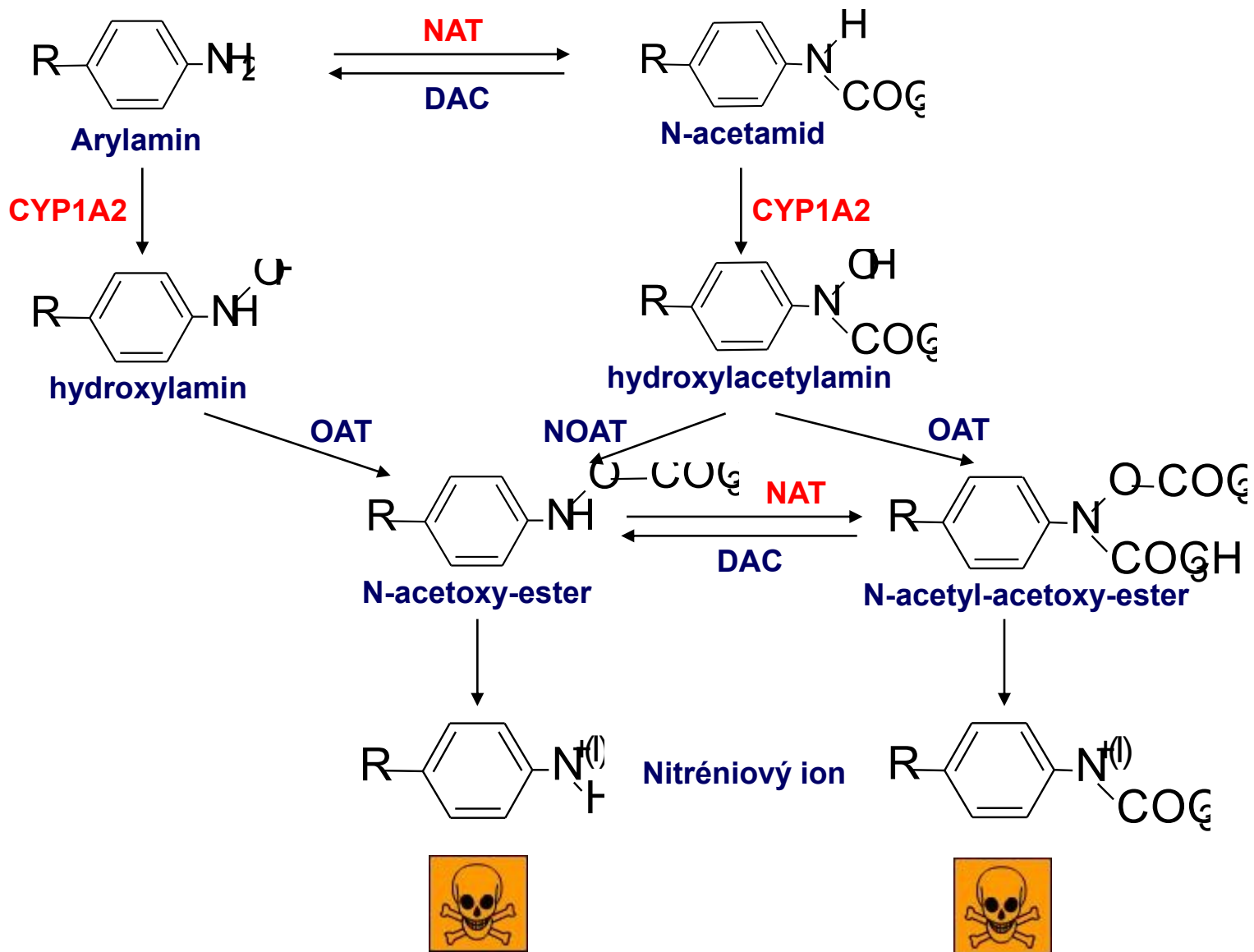
- Xenobiotikum se přes polární funkční skupinu navázanou v první fázi váže na vysokomolekulární endogenní konjugační činidlo
- Konjugát má obvykle menší biologickou aktivitu, vyšší rozpustnost ve vodě a vyšší molekulovou hmotnost než původní látka (metabolit z 1. fáze)

Obvyklé konjugační reakce:

- konjugace s k. glukuronovou
- sulfátová konjugace
- glycinová konjugace
- acetylace (N-acetyltransferáza)
- metylace
- glutathionová konjugace (Glutathion-S-transferáza)

Acetylace pomocí N-acetyltransferáz (NAT1 a NAT2)

- **důležitá metabolická cesta pro látky obsahující aminoskupinu ve své molekule**
- **arylaminy, heterocyklické a aromatické aminy, atd.**

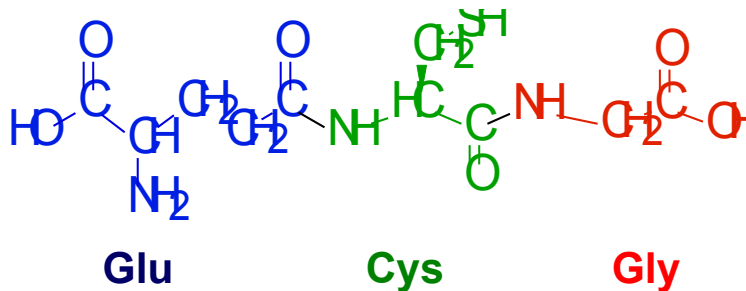

- pomalý „acetylátoři“ jsou především pozorováni v oblastech, kde se objevilo prvně zemědělství
- přechod k zemědělství zřejmě ovlivnil expozici ke xenobiotikům a následný selekční tlak zvýhodnil tzv. pomalé „acetylátory“

Konjugační reakce s glutathionem katalyzovaná Glutathion-S-transferázou (GST)

- největší význam má membránově vázaná GST, protože se vyskytuje v blízkosti CYP450

= Glutathion (GSH)